

**EDAV ir EDAPP bendra nuomonė Nr. 01/2025
dėl reglamento pasiūlymo dėl
sūpaprastinimo priemonių MVĮ ir MVKĮ,
visų pirma – dėl duomenų tvarkymo veiklos
įrašų tvarkymo prievolės
pagal BDAR 30 straipsnio 5 dalį**

Priimta 2025 m. liepos 8 d.

This language version has not yet been proofread

TURINYS

1	BENDROJI INFORMACIJA	4
2	BENDROSIOS PASTABOS	6
3	NUKRYPTI LEIDŽIANTI NUOSTATA DĖL PRIEVLĖS TVARKYTI DUOMENŲ TVARKYMO VEIKLOS ĮRAŠUS PAGAL BDAR 30 STRAIPSNIO 5 DALĮ (PASIŪLYMO 1 STRAIPSNIO 2 DALIS)	7
3.1.	Dėl „gali kelti didelį pavojų“	7
3.2.	Dėl prievolės saugoti duomenų tvarkymo įrašus pagal BDAR 30 straipsnį	9
3.3.	Dėl patikslintos ribos ir nuorodos į MVĮ ir MVKĮ bei organizacijas Pasiūlymo tekste	11
3.3.1.	„Kuriose dirba mažiau nei 750 darbuotojų“	11
3.3.2.	„Įmonės“	11
3.3.3.	„Organizacijos“	12
4	BDAR 40 STRAIPSNIO 1 DALIES IR 42 STRAIPSNIO 1 DALIES TAIKYMAS MVKĮ (PASIŪLYMO 1 STRAIPSNIO 3 IR 4 DALYS).	13

Santrauka

2025 m. gegužės 21 d. Europos Komisija pateikė reglamento pasiūlymą, kuriuo būtų iš dalies keičiami tam tikri reglamentai, įskaitant BDAR, siekiant tam tikras mažosioms ir vidutinėms įmonėms (toliau – MVĮ) taikomas supaprastinimo priemones taikyti mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms (toliau – MVKĮ) ir nustatyti papildomas supaprastinimo priemones (toliau – Pasiūlymas). Komisija oficialiai konsultavosi su EDAV ir EDAPP pagal Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 2 dalį.

Pasiūlymu būtų pakeista nukrypti leidžianti nuostata pagal BDAR 30 straipsnio 5 dalį, numatant, kad prievolė saugoti duomenis nebūtų taikoma įmonei ar organizacijai, kurioje dirba mažiau nei 750 asmenų, išskyrus atvejus, kai dėl jos atliekamo duomenų tvarkymo gali kilti didelis pavojus duomenų subjektų teisėms ir laisvėms, kaip apibrėžta BDAR 35 straipsnyje. Be to, Pasiūlymu į BDAR 4 straipsnį būtų įtraukta MVĮ ir MVKĮ apibrėžtis ir išplėsta BDAR 40 straipsnio 1 dalies ir 42 straipsnio 1 dalies taikymo sritis, kad ji apimtų ir MVKĮ.

EDAV ir EDAPP pritaria bendram Pasiūlymo tikslui sumažinti MVĮ ir MVKĮ administracinę naštą, jei siekiant šio tikslo nesumažinama asmenų pagrindinių teisių, visų pirma pagrindinės teisės į asmens duomenų apsaugą, apsauga. EDAV ir EDAPP palankiai vertina tai, kad siūlomi BDAR pakeitimai, kuriais siekiama supaprastinti ir paaiškinti prievolę saugoti duomenų tvarkymo veiklos įrašus, yra tikslinio ir riboto pobūdžio ir nedaro poveikio pagrindiniams principams ir kitoms BDAR nustatytoms prievolėms.

Kartu EDAV ir EDAPP primena pagrindinės teisės į asmens duomenų apsaugą svarbą ir poreikį užtikrinti, kad, atsižvelgiant į Chartijos 52 straipsnį, supaprastinimas būtų proporcingas, subalansuotas ir grindžiamas būtinybe. Be to, EDAV ir EDAPP pažymi, kad į Pasiūlymą neįtrauktas siūlomų BDAR pakeitimų pasekmių pagrindinėms teisėms vertinimas, kuris turėjo būti atliktas.

EDAV ir EDAPP palankiai vertina pastangas paaiškinti ir supaprastinti sąlygas, kuriomis būtų taikoma BDAR 30 straipsnio 5 dalyje nustatyta nukrypti leidžianti nuostata, numatant, kad ši nuostata nebūtų taikoma duomenų tvarkymui, kuris „gali kelti didelį pavojų“. Kad būtų išvengta bet kokių nesusipratimų, EDAV ir EDAPP siūlo teisėkūros institucijoms konstatuojamosiose dalyse aiškiai nurodyti, kad duomenų tvarkymo veiklos įrašai būtų privalomi tik toms tvarkymo veikloms, kurios „gali kelti didelį pavojų“.

EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad asmens duomenų tvarkymas, kuriam taikomi BDAR 9 ir 10 straipsniai, yra svarbus siekiant įvertinti, ar dėl duomenų tvarkymo gali kilti didelis pavojus. Šiuo atžvilgiu EDAV ir EDAPP siūlo teisėkūros institucijoms performuluoti 10 konstatuojamąją dalį, palyginti su Pasiūlymu, siekiant paaiškinti, kad tvarkant duomenis BDAR 9 straipsnio 2 dalies b punkte numatytais tikslais nereikėtų tvarkyti duomenų tvarkymo veiklos įrašų, išskyrus atvejus, kai iš vertinimo matyti, kad duomenų tvarkymas gali kelti didelį pavojų.

Dėl duomenų tvarkymo veiklos įrašų prievolės pagal BDAR 30 straipsnį, EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad, be to, jog palengvina *ex post* atitikties įrodymą, duomenų tvarkymo veiklos įrašai yra itin naudinga priemonė įgyvendinant kelis BDAR reikalavimus. Todėl EDAV ir EDAPP ragina įmones ir organizacijas, kuriose dirba mažiau nei 750 asmenų ir kurios nevykdo didelį pavojų keliančio duomenų tvarkymo, pasirinkti tinkamiausius būdus užtikrinti atitiktį BDAR reikalavimams, kurie nedaro neigiamo poveikio duomenų subjektų teisėms.

Be to, EDAV ir EDAPP pageidautų išsamesnio paaiškinimo, kodėl nauja mažiau kaip 750 asmenų įdarbinančių įmonių ar organizacijų riba būtų tinkama būtent BDAR atveju. Dėl nuorodų į MVĮ, MVKĮ ir organizacijas Pasiūlymo tekste, EDAV ir EDAPP rekomenduoja teisėkūros institucijoms iš dalies

pakeisto BDAR 30 straipsnio 5 dalyje aiškiai įtvirtinti naujai įvestas MVĮ ir MVKĮ apibrėžtis. Be to, jie rekomenduoja teisėkūros institucijoms konstatuojamojoje dalyje aiškiai nurodyti, kad sąvoka „organizacija“, patenkanti į siūlomos išimties pagal BDAR 30 straipsnio 5 dalį taikymo sritį, neapima valdžios institucijų ir įstaigų.

Europos duomenų apsaugos valdyba ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas

atsižvelgdami į 2018 m. spalio 23 d. Reglamentą 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB,

atsižvelgdami į EEE susitarimą, ypač į jo XI priedą ir 37 protokolą su pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 6 d. EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 154/2018,

PRIĖMĖ ŠIĄ BENDRĄ NUOMONĘ

1 BENDROJI INFORMACIJA

1. 2025 m. gegužės 21 d. Europos Komisija (toliau – Komisija) pateikė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo būtų iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2016/679 (BDAR) ¹, (ES) 2016/1036, (ES) 2016/1037, (ES) 2017/1129, (ES) 2023/1542 ir (ES) 2024/573 dėl tam tikrų mažosioms ir vidutinėms įmonėms (toliau – MVĮ) taikomų supaprastinimo priemonių taikymo mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms (toliau – MVKĮ) ir papildomų supaprastinimo priemonių (toliau – Pasiūlymas). Tą pačią dieną Komisija oficialiai konsultavosi su EDAV ir EDAPP pagal Reglamento (ES) Nr. 2018/1725² (toliau – ESDAR) 42 straipsnio 2 dalį³. EDAV ir EDAPP savo nuomonę pateikia tik dėl siūlomų BDAR pakeitimų.
2. Pasiūlymo tikslas – nuosekliai spręsti situaciją, kai MVKĮ peržengia MVĮ ribas ir joms pradedamos taikyti didelėms įmonėms skirtos taisyklės. Pasiūlymu siekiama palengvinti veiklą MVKĮ ir sumažinti jų administracinę naštą, iš dalies pakeičiant keletą galiojančių teisės aktų, įskaitant BDAR, kuriuose numatytos konkrečios supaprastinimo priemonės MVĮ, kurios bus taikomos ir MVKĮ įmonėms⁴.
3. Šiuo tikslu Pasiūlymu būtų numatomi šie BDAR pakeitimai:

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1–88).

² 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39–98).

³ 2025 m. gegužės 23 d. Komisija pateikė Pasiūlymo klaidų ištaisymą COM(2025) 502/2.

⁴ Pasiūlymo 5 konstatuojamoji dalis.

- į BDAR 4 straipsnį įtraukti MVĮ ir MVKĮ apibrėžtis. Siūloma nustatyti, kad MVĮ – tai įmonės, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB priedo 2 straipsnyje⁵. EDAV ir EDAPP pažymi, kad tai atitinka požiūrį, išdėstytą dabartinėje BDAR 13 konstatuojamojoje dalyje. Taip pat siūloma nustatyti, kad MVKĮ – tai įmonės, kaip apibrėžta 2025 m. gegužės 21 d. Komisijos rekomendacijos dėl mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių apibrėžties (C(2025) 3500 final) priedo 2 punkte⁶. Komisijos rekomendacijoje nustatyta, kad MVKĮ – tai įmonės, kurios pagal Rekomendaciją 2003/361/EB nėra MVĮ, kuriose dirba mažiau kaip 750 asmenų ir kurių metinė apyvarta neviršija 150 mln. EUR arba bendra metinio balanso suma neviršija 129 mln. EUR.
 - išplėsti nukrypti leidžiančios nuostatos, susijusios su prievole tvarkyti duomenų tvarkymo veiklos įrašus pagal BDAR 30 straipsnio 5 dalį, taikymo sritį, įtraukiant įmones ar organizacijas, kuriose dirba mažiau nei 750 asmenų. Ši nukrypti leidžianti nuostata šiuo metu taikoma įmonėms ir organizacijoms, turinčioms mažiau nei 250 darbuotojų, su sąlyga, kad duomenų tvarkymas nekelia pavojaus duomenų subjektų teisėms ir laisvėms, nėra atsitiktinis ir nėra susijęs su specialių kategorijų duomenimis (BDAR 9 straipsnio 1 dalis) arba asmens duomenimis, susijusiais su apkaltinamaisiais nuosprendžiais ir nusikaltimais (BDAR 10 straipsnis). Pagal Pasiūlymą tokioms įmonėms ir organizacijoms įrašų saugojimo prievolė išliktų privaloma, kai duomenų tvarkymas „gali kelti didelį pavojų duomenų subjektų teisėms ir laisvėms“⁷;
 - išplėsti BDAR 40 straipsnio 1 dalies ir 42 straipsnio 1 dalies taikymo sritį MVKĮ, kad rengiant elgesio kodeksus ir sertifikavimo mechanizmų kontekste būtų atsižvelgiama ir į šių įmonių specifinius poreikius⁸.
4. 2025 m. gegužės 6 d., dar prieš priimant Pasiūlymą, Komisija išsiuntė laišką EDAV ir EDAPP, prašydama pateikti pastabas dėl būsimo projekto, susijusio su duomenų tvarkymo veiklos įrašų saugojimo prievolių pagal BDAR supaprastinimu. 2025 m. gegužės 8 d.⁹ bendrame atsakyme, remdamiesi tuo metu¹⁰ turėta informacija ir kol nebuvo atlikta išsami konkretaus pasiūlymo analizė, EDAV ir EDAPP išreiškė preliminarų pritarimą šiai tikslinei supaprastinimo iniciatyvai, atsižvelgdami į tai, kad tai neturės įtakos duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų prievolei laikytis kitų BDAR reikalavimų. Vis dėlto EDAV ir EDAPP paprašė Komisijos pateikti daugiau informacijos, kad galėtų geriau įvertinti šio pakeitimo poveikį organizacijoms, kurioms jis bus taikomas, ir nustatyti, ar pasiūlymu užtikrinamas proporcingas ir teisingas asmens duomenų apsaugos bei MVKĮ interesų balansas.

⁵ Pasiūlymo 1 straipsnio 1 dalis.

⁶ Pasiūlymo 1 straipsnio 1 dalis.

⁷ Pasiūlymo 1 straipsnio 2 dalis.

⁸ Pasiūlymo 1 straipsnio 3 ir 4 dalys.

⁹ 2025 m. gegužės 8 d. EDAV ir EDAPP raštas dėl Europos Komisijos pasiūlymo dėl įrašų tvarkymo supaprastinimo pagal BDAR projekto.

¹⁰ Visų pirma EDAV ir EDAPP pažymi, kad nors Komisija savo rašte nurodė, jog naujai numatytai supaprastinimo priemonei dėl duomenų tvarkymo veiklos įrašų taikytina riba būtų 500 darbuotojų, ši riba pasiūlyme buvo padidinta ir apima įmones bei organizacijas, kuriose dirba mažiau kaip 750 darbuotojų.

2 BENDROSIOS PASTABOS

5. EDAV ir EDAPP pritaria bendram Pasiūlymo tikslui sumažinti MVĮ ir MVKĮ tenkančią administracinę naštą, jei siekiant šio tikslo nesumažinama asmenų pagrindinių teisių, visų pirma pagrindinės teisės į asmens duomenų apsaugą, apsauga¹¹. EDAV ir EDAPP palankiai vertina tai, kad siūlomi BDAR pakeitimai, kuriais siekiama supaprastinti ir paaiškinti prievolę saugoti duomenų tvarkymo veiklos įrašus, yra tikslinio ir riboto pobūdžio ir nedaro poveikio pagrindiniams principams ir kitoms BDAR nustatytoms prievolėms.
6. EDAV ir EDAPP primena pagrindinės teisės į asmens duomenų apsaugą svarbą ir būtinybę užtikrinti, kad, atsižvelgiant į Chartijos 52 straipsnį, supaprastinimas būtų proporcingas, subalansuotas ir grindžiamas būtinybe.
7. Šiuo atžvilgiu EDAV ir EDAPP pažymi, kad Pasiūlyme nėra įvertintas poveikis pagrindinėms teisėms, kuris atsirastų išplečiant nukrypti leidžiančios nuostatos dėl duomenų tvarkymo veiklos įrašų tvarkymo prievolės taikymo sritį, ypač asmens duomenų apsaugos teisei. Net jei toks vertinimas gali būti nereikalingas tam tikriems teisės aktams, kuriems taikomas bendras pasiūlymas, ir nepaisant to, kad EDAV ir EDAPP savo vertinime nurodė, jog pagrindiniai principai ir kitos BDAR nustatytos prievolės išlieka nepakeistos, toks vertinimas vis tiek turėjo būti atliktas, kiek tai susiję su siūlomais BDAR pakeitimais¹². Tai ypač svarbu atsižvelgiant į tai, kad BDAR nustatoma fizinių asmenų pagrindinių teisių, visų pirma teisės į asmens duomenų apsaugą, ir laisvių apsauga¹³.
8. EDAV ir EDAPP pažymi, kad, vadovaudamasi EDAV 2024–2027 m. strategija¹⁴, EDAV rengia priemones, skirtas palengvinti MVĮ atitiktį, ir kad pagal šią iniciatyvą jau yra paskelbta keletas specialiai tam skirtų praktinių priemonių¹⁵. Taip pat keletą iniciatyvų yra parengusios priežiūros institucijos (toliau – PI), siekdamos padėti MVĮ užtikrinti atitiktį BDAR 30 straipsniui, pavyzdžiui, teikdamos (supaprastintus) duomenų tvarkymo veiklos įrašų šablonus, kurie padeda MVĮ tinkamai dokumentuoti savo duomenų tvarkymo veiklą¹⁶. EDAV ir EDAPP pripažįsta tolesnio EDAV ir PI darbo šiuo klausimu svarbą bei jų vaidmenį toliau teikiant gaires mažesniems duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams.

¹¹ Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 8 straipsnio 1 dalis ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 16 straipsnio 1 dalis.

¹² Pavyzdžiui, toks vertinimas būtų buvęs svarbus panaikinant sąlygą, susijusią su asmens duomenų, kuriems taikomas BDAR 9 arba 10 straipsnis, tvarkymu, dėl kurios pagal dabartinį BDAR 30 straipsnio 5 dalies tekstą įmonėms ir organizacijoms, neviršijančioms 250 darbuotojų ribos, atsiranda prievolė saugoti duomenų tvarkymo veiklos įrašus.

¹³ Žr. BDAR 1 straipsnio 2 dalį.

¹⁴ EDAV 2024–2027 m. strategija, 1 ramsčio 3 pagrindinis veiksmas.

¹⁵ EDAV duomenų apsaugos vadovas mažosioms įmonėms, praktiniai ištekliai MVĮ, pateikiama adresu: https://www.edpb.europa.eu/sme-data-protection-guide/practical-resources-for-smes_en. EDAV taip pat rengia savo gairių santraukas.

¹⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Duomenų apsauga kaip daugiau galių suteikimo piliečiams ir ES požiūrio į perėjimą prie skaitmeninių technologijų pagrindas – dveji metai taikant Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą“, COM(2020) 264 final, 2020 6 24, 2 skirsnis, p. 9; Antroji Bendrojo duomenų apsaugos reglamento taikymo ataskaita, COM(2024) 357 final, 2024 7 25, 5.2 skirsnis.

3 NUKRYPTI LEIDŽIANTI NUOSTATA DĖL PRIEVOLĖS TVARKYTI DUOMENŲ TVARKYMO VEIKLOS ĮRAŠUS PAGAL BDAR 30 STRAIPSNIO 5 DALĮ (PASIŪLYMO 1 STRAIPSNIO 2 DALIS)

3.1. Dėl „gali kelti didelį pavojų“

9. EDAV ir EDAPP palankiai vertina pastangas paaiškinti ir supaprastinti sąlygas, kuriomis būtų taikoma nukrypti leidžianti nuostata pagal BDAR 30 straipsnio 5 dalį. EDAV ir EDAPP žino, kad BDAR 30 straipsnio 5 dalies dabartinė redakcija ne visada pasiekia savo tikslą, pavyzdžiui, dėl to, kad ši išimtis paprastai netaikoma labai mažoms įmonėms ar organizacijoms, kuriose dirba vienas arba tik keli darbuotojai, jei duomenų tvarkymas nėra atsitiktinio pobūdžio.
10. Be to, kaip pažymėta bendrame EDAV ir EDAPP atsakyme 2025 m. gegužės 8 d., Pasiūlymu būtų paliekama prievolė tvarkyti duomenų tvarkymo veiklos įrašus tais atvejais, kai duomenų tvarkymas gali sukelti didelį pavojų duomenų subjektų teisėms ir laisvėms. Tai atitinka BDAR taikomą rizika grindžiamą požiūrį, nes net ir labai mažos įmonės gali vykdyti duomenų tvarkymą, kuris gali sukelti didelį pavojų¹⁷.
11. EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad siekdami nustatyti, ar duomenų tvarkymas „gali kelti didelį pavojų“, nuo ko priklauso galimybė pasinaudoti nukrypti leidžiančia nuostata, duomenų valdytojai vis tiek turės atlikti jų duomenų tvarkymo keliamo pavojaus vertinimą¹⁸.
12. EDAV ir EDAPP siūlo teisėkūros institucijoms konstatuojamojoje dalyje paaiškinti, kad duomenų tvarkymo veiklos įrašus būtų privaloma rengti tik tuo atveju, kai duomenų tvarkymo veikla „gali kelti didelį pavojų“. Taip būtų išvengta teksto klaidingo supratimo, kad duomenų tvarkymo veiklos įrašus privaloma rengti nuo to momento, kai bent viena iš šių duomenų tvarkymo veiklų tikėtina, kad gali kelti didelį pavojų¹⁹.
13. Sąlyga, kuri „gali kelti didelį pavojų duomenų subjektų teisėms ir laisvėms“ pagal siūlomą BDAR 30 straipsnio 5 dalies pakeitimą yra ta pati sąlyga, kuri taikoma poveikio vertinimo atlikimui pagal BDAR 35 straipsnį. Praktikoje šios dvi nuostatos, vertinamos kartu, reikėtų, kad tais atvejais, kai dėl duomenų tvarkymo gali kilti didelis pavojus, reikėtų atlikti poveikio vertinimą ir tvarkyti duomenų tvarkymo veiklos įrašus.
14. Kaip jau pažymėta 2025 m. gegužės 8 d. bendrame EDAV ir EDAPP rašte, EDAV pateikė gaires dėl sąvokos „duomenų tvarkymas, dėl kurio gali kilti didelis pavojus“²⁰. Be to, pavyzdžių galima rasti nacionaliniuose sąrašuose, kuriuose nurodytos duomenų tvarkymo rūšys, kurioms taikomas arba

¹⁷ 2025 m. gegužės 8 d. EDAV ir EDAPP raštas dėl Europos Komisijos pasiūlymo dėl duomenų tvarkymo veiklos įrašų tvarkymo pagal BDAR supaprastinimo projekto, p. 2.

¹⁸ 29 straipsnio darbo grupės gairės dėl poveikio duomenų apsaugai vertinimo (PDAV) ir dėl to, kaip nustatyti, ar duomenų tvarkymas „gali kelti didelį pavojų“, kaip tai suprantama pagal Reglamentą (ES) 2016/679 (WP248, red. 01), kurias 2018 m. gegužės 25 d. patvirtino EDAV (toliau – „PDAV gairės“), p. 12.

¹⁹ 29 straipsnio darbo grupės poziciją nusakantis dokumentas dėl nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo prievolės tvarkyti duomenų tvarkymo veiklos įrašus pagal BDAR 30 straipsnio 5 dalį, kurį EDAV patvirtino 2018 m. gegužės 25 d. (toliau – 29 straipsnio darbo grupės pozicijos dokumentas dėl BDAR 30 straipsnio 5 dalies), p. 2 („tokios organizacijos turi tvarkyti tik duomenų tvarkymo veiklos įrašus, susijusius su 30 straipsnio 5 dalyje nurodytomis duomenų tvarkymo rūšimis“).

²⁰ Šiuo klausimu žr. PDAV gaires, p. 8–13.

netaikomas poveikio duomenų apsaugai vertinimo reikalavimas²¹. EDAV yra pasirengusi padėti priežiūros institucijoms užtikrinti nuoseklų sąvokos „duomenų tvarkymo operacijos, kurios tikėtina, kad gali (arba negali) kelti didelį pavojų“ taikymą, kai tai būtina.

15. Pagal šiuo metu galiojančią BDAR 30 straipsnio 5 dalies redakciją, BDAR 9 ar 10 straipsnyje nurodytų asmens duomenų tvarkymas yra pakankamas pagrindas taikyti duomenų tvarkymo veiklos įrašų prievolę įmonėms ir organizacijoms, kuriose dirba mažiau nei 250 darbuotojų. Pagal Pasiūlymą ši sąlyga išbraukiama iš BDAR 30 straipsnio 5 dalies teksto. EDAV ir EDAPP atkreipia dėmesį į šio supaprastinimo svarbą atsižvelgiant į tai, kad pagal BDAR šioms duomenų kategorijoms suteikiama ypatinga apsauga. Sąlygų, susijusių su duomenų tvarkymu, kuris nėra atsitiktinis, ir asmens duomenų tvarkymu, kuriam taikoma BDAR 9 straipsnio 1 dalis arba 10 straipsnis, panaikinimas praktiškai gali turėti dar didesnę poveikį nei darbuotojų skaičiaus ribos padidinimas. Vertinant duomenų tvarkymo veiklos keliamą pavojų, reikės atsižvelgti į 9 straipsnio 1 dalyje arba 10 straipsnyje nurodytų asmens duomenų naudojimą²². EDAV ir EDAPP primena, kad tokių asmens duomenų tvarkymas yra vienas iš veiksmų, galinčių lemti didelio pavojaus tikimybę²³.
16. Šiuo atžvilgiu Pasiūlymo 10 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad „tvarkant specialių kategorijų asmens duomenis pagal BDAR 9 straipsnio 2 dalies b punktą duomenų valdytojo arba duomenų subjekto prievolių vykdymo ir naudojimosi konkrečiomis teisėmis užimtumo, socialinio draudimo ir socialinės apsaugos teisės srityje tikslais neturėtų būti reikalaujama, kad būtų tvarkomi duomenų tvarkymo veiklos įrašai“. EDAV ir EDAPP sutinka, kad tam tikros 9 straipsnio 2 dalies b punkte numatytos duomenų tvarkymo veiklos, reglamentuojamos Sąjungos ar valstybės narės teisės, kurioje nustatytos veiksmingos apsaugos priemonės, gali būti nelaikomos tikėtinais keliančiomis didelį pavojų. Tuo pačiu EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad tam tikras kitas 9 straipsnio 2 dalies b punkte numatytas duomenų tvarkymas vis tiek gali būti laikomas galinčiu kelti didelį pavojų, pavyzdžiui, sistemingas darbuotojų stebėjimas darbo vietoje, kai tvarkomos specialių kategorijų duomenys²⁴.
17. Siūloma konstatuojamoji dalis negali nukrypti nuo reikalavimų, nustatytų pasiūlymo dėstomoje dalyje, pagal kurią duomenų tvarkymo veiklos įrašai yra privalomi, kai duomenų tvarkymas tikėtina, kad gali kelti didelį pavojų. Todėl EDAV ir EDAPP siūlo teisėkūros institucijoms aiškiai nurodyti konstatuojamojoje dalyje, kad 9 straipsnio 2 dalies b punkte numatytais tikslais vykdomas duomenų tvarkymas iš principo nebūtų laikomas tikėtinais keliančiu didelį pavojų duomenų subjektams – todėl savaime nereikalaujant tvarkyti duomenų tvarkymo veiklos įrašų – nebent vertinimas parodytų, kad toks tvarkymas tikėtina, kad gali kelti didelį pavojų. Taip būtų užtikrinta, kad taikant BDAR 30 straipsnio 5 dalyje numatytą nukrypti leidžiančią nuostatą visiems duomenų tvarkymo atvejams būtų taikoma ta pati sąlyga ir kad ji atitiktų pagal BDAR 35 straipsnį taikytiną sąlygą.

²¹ Priimta pagal BDAR 35 straipsnio 4 dalį ir BDAR 35 straipsnio 5 dalį. Paskelbta EDAV interneto svetainėje, PI priimtų sprendimų registre, susijusiam su klausimais, nagrinėjamaiais taikant nuoseklumo mechanizmą.

²² Žr. BDAR 35 straipsnio 3 dalies b punktą.

²³ EDAV ir EDAPP pažymi, kad Pasiūlymo 9 konstatuojamojoje dalyje daroma nuoroda į BDAR 35 straipsnio 3 dalį, kurioje nustatyta, kad PDAV visų pirma reikalaujama tais atvejais, kai dideliu mastu tvarkomi 9 straipsnio 1 dalyje nurodyti specialių kategorijų duomenys arba 10 straipsnyje nurodyti asmens duomenys, susiję su apkaltinamaisiais nuosprendžiais ir nusikalstamomis veikomis. Tokiu atveju duomenų tvarkymas tikėtina, kad gali kelti didelį pavojų. Taip pat žr. PDAV gairių p. 11.

²⁴ Nedarant poveikio nacionalinei teisei, pagal kurią toks duomenų tvarkymas yra draudžiamas. Taip pat žr. PDAV gairių p. 11.

3.2. Dėl prievolės saugoti duomenų tvarkymo įrašus pagal BDAR 30 straipsnį

18. EDAV ir EDAPP primena, kad pakeitus anksčiau pagal Direktyvą 95/46/EB²⁵ taikytą išankstinio pranešimo sistemą tokia priemone kaip duomenų tvarkymo veiklos įrašai, BDAR atsakomybę perkelia duomenų valdytojams²⁶ ir duomenų tvarkytojams²⁷ – jie turi vienoje vietoje dokumentuoti su duomenų tvarkymo veikla susijusią informaciją ir pateikti ją kompetentingoms institucijoms pareikalavus²⁸. Šiame kontekste duomenų tvarkymo veiklos įrašai yra priemonė, kuria duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai gali įrodyti atitiktį, vadovaudamiesi atskaitomybės principu²⁹, o kompetentingos institucijos – stebėti duomenų tvarkymą³⁰. Tačiau, kaip ne kartą yra nurodžiusi EDAV, be to, kad palengvina vėlesnį atitikties įrodymą, duomenų tvarkymo veiklos įrašai yra itin naudinga priemonė analizuojant bet kokio – tiek esamo, tiek planuojamo – duomenų tvarkymo pasekmes³¹.
19. Praktiniu požiūriu šios priemonės naudingumas akivaizdus keliais atvejais, be kita ko:
- įrašai padeda duomenų valdytojams turėti išsamų visų duomenų tvarkymo veiklų vaizdą, taip padėdami, be kita ko, laikytis 5 straipsnyje nustatytų principų ir nustatyti teisinį duomenų tvarkymo pagrindą pagal 6 straipsnį;
 - įrašai padeda duomenų valdytojams įgyvendinti duomenų subjektų teises, pavyzdžiui, rengiant privatumo politiką arba įgyvendinant teisę susipažinti su asmens duomenimis pagal BDAR 15 straipsnį³². Jie taip pat „[palengvina] faktinį duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo vykdomos duomenų tvarkymo veiklos keliamo pavojaus asmenų teisėms vertinimą“³³;
 - Įrašai yra svarbus informacijos šaltinis duomenų valdytojams vertinant pavojų ir sprendžiant, ar atlikti PDAV pagal BDAR 35 straipsnį³⁴;
 - Įrašai yra viena iš priemonių, leidžiančių duomenų apsaugos pareigūnams atlikti savo užduotis, įskaitant atitikties stebėseną, informavimą ir patarimų teikimą duomenų valdytojui ar duomenų tvarkytojui³⁵;

²⁵ Direktyvos 95/46/EB 18 straipsnis

²⁶ BDAR 30 straipsnio 1 dalis.

²⁷ BDAR 30 straipsnio 2 dalis.

²⁸ BDAR 30 straipsnio 4 dalis.

²⁹ Žr., be kita ko, BDAR 5 straipsnio 2 dalį ir 24 straipsnį, taikomus duomenų valdytojams, ir 28 straipsnį, taikomą duomenų tvarkytojams. Dėl atskaitomybės sąvokos. Taip pat žr. 2021 m. liepos 7 d. priimtų EDAV gairių 7/2020 dėl duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo sąvokos BDAR 6–10 punktus.

³⁰ Šis tikslas paremtas BDAR 82 konstatuojamąja dalimi, pagal kurią: „kad įrodytų, jog laikosi šio reglamento, duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas turėtų tvarkyti duomenų tvarkymo veiklos, už kurią yra atsakingas, įrašus. Kiekvienas duomenų valdytojas ir duomenų tvarkytojas turėtų būti įpareigotas bendradarbiauti su priežiūros institucija ir jos prašymu pateikti tuos įrašus, kad pagal juos būtų galima stebėti tas duomenų tvarkymo operacijas.“

³¹ 29 straipsnio darbo grupės pozicijos dokumentas dėl BDAR 30 straipsnio 5 dalies, p. 2.

³² 2023 m. kovo 28 d. priimtų EDAV gairių 01/2022 dėl duomenų subjektų teisių – teisės susipažinti su duomenimis, 2.1 versija, 20 ir 112 punktai.

³³ 29 straipsnio darbo grupės pozicijos dokumentas dėl BDAR 30 straipsnio 5 dalies, p. 2.

³⁴ PDAV gairės, p. 12.

³⁵ 29 straipsnio darbo grupės duomenų apsaugos pareigūnų (toliau – DAP) gairių, kurias 2018 m. gegužės 25 d. patvirtino EDAV (toliau – DAP gairės), 4.5 skyrius.

- Duomenų tvarkymo veiklos įrašai yra naudingi nustatant duomenų valdytojo³⁶ pagrindinę buveinę, taigi ir pagrindinę priežiūros instituciją, kompetentingą konkrečios tarpvalstybinės duomenų tvarkymo veiklos atžvilgiu³⁷;
 - Perduodant asmens duomenis į trečiąsias šalis, duomenų tvarkymo veiklos įrašai gali padėti duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams įvertinti, ar būtų tikslinga imtis priemonių, papildančių duomenų perdavimo priemones³⁸;
 - Įrašai padeda duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams nustatyti ir suprasti savo duomenų tvarkymo veiklą diegiant naujas technologijas, pavyzdžiui, dirbtinį intelektą, padedant jiems naudotis novatoriška ir nauja duomenų tvarkymo veikla, kartu gerbiant teisę į asmens duomenų apsaugą³⁹.
 - Duomenų valdytojai gali prašyti, kad duomenų tvarkytojai dalytųsi tam tikromis savo duomenų tvarkymo veiklos įrašų dalimis, kad duomenų valdytojas būtų išsamiai informuotas apie duomenų tvarkymo informaciją, kuri yra svarbi siekiant įrodyti, kad laikomasi BDAR 28 straipsnio⁴⁰, ir galėtų patikrinti duomenų tvarkytojų pateiktas garantijas⁴¹;
 - Įrašai padeda „nustatyti ir įgyvendinti tinkamas asmens duomenų apsaugos saugumo priemones“⁴²;
 - Duomenų valdytojas taip pat gali nuspręsti dokumentuoti pažeidimus pagal BDAR 33 straipsnio 5 dalį savo duomenų tvarkymo veiklos įrašuose, kurie tvarkomi pagal BDAR 30 straipsnį⁴³.
20. Siūlomu pakeitimu įmonėms ir organizacijoms, kuriose dirba mažiau nei 750 asmenų ir kurios nevykdo duomenų tvarkymo, dėl kurio gali kilti didelis pavojus, nebereikalaujama tvarkyti duomenų tvarkymo veiklos įrašų pagal BDAR 30 straipsnį.
21. Šiais atvejais, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, BDAR 30 straipsnio 1 ir 2 dalys nebūtų taikomos, o tai reiškia, kad ši nuostata negalėtų būti pažeista ir už tai negalėtų būti taikoma sankcija. Tačiau EDAV ir EDAPP pabrėžia, kad duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, vis tiek būtų taikomi visi kiti BDAR nustatyti reikalavimai, kurių laikymąsi, kaip paaiškinta pirmiau, gali padėti užtikrinti duomenų tvarkymo veiklos įrašų saugojimas.
22. Tada šie duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai gali pasirinkti tinkamiausius metodus, kad užtikrintų ir įrodytų atitiktį, laikydamiesi atskaitomybės principo, pasinaudodami didesniu savo veiklos organizavimo lankstumu. EDAV ir EDAPP norėtų pabrėžti, kad įmonės ir organizacijos turi užtikrinti, kad toks metodas tinkamai padėtų laikytis BDAR ir nedarytų neigiamo poveikio duomenų subjektų teisėms.

³⁶ 2024 m. vasario 13 d. priimtos EDAV nuomonės 04/2024 dėl duomenų valdytojo pagrindinės buveinės Sąjungoje sąvokos pagal BDAR 4 straipsnio 16 punkto a papunktį 32 punktas.

³⁷ Tai taip pat leidžia duomenų valdytojui pagrįsti savo reikalavimą. 2023 m. kovo 28 d. priimtų EDAV gairių 8/2022 dėl duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo vadovaujančios priežiūros institucijos nustatymo, 2.1 versija, 37 punktas.

³⁸ 2021 m. birželio 18 d. priimtos EDAV rekomendacijos 01/2020 dėl priemonių, papildančių perdavimo priemones siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi ES asmens duomenų apsaugos lygio, 2.0 versija, 9 punktas.

³⁹ Reikia atsižvelgti į tai, kad duomenų tvarkymo veiklos įrašai gali padėti duomenų valdytojams įgyvendinti įvairias apsaugos priemones, aptartas Nuomonėje 28/2024 dėl tam tikrų duomenų apsaugos aspektų, susijusių su asmens duomenų tvarkymu dirbtinio intelekto modelių kontekste.

⁴⁰ 2021 m. liepos 7 d. priimtų EDAV gairių 07/2020 dėl sąvokų „duomenų valdytojas“ ir „duomenų tvarkytojas“ pagal BDAR, 2.1 versija, 93 ir 143 punktai.

⁴¹ 2024 m. spalio 7 d. priimtos EDAV nuomonės 22/2024 dėl tam tikrų prievolių, atsirandančių dėl pasitikėjimo duomenų tvarkytoju (-ais) ir pagalbinio duomenų tvarkytoju (-ais), 41 punktas ir 38 išnaša.

⁴² 29 straipsnio darbo grupės pozicijos dokumentas dėl BDAR 30 straipsnio 5 dalies, p. 2. 2023 m. kovo 28 d. priimtų⁴³ EDAV gairių 9/2022 dėl pranešimo apie asmens duomenų saugumo pažeidimus pagal BDAR, 2.0 versija, 47 išnaša.

3.3. Dėl patikslintos ribos ir nuorodos į MVĮ ir MVKĮ bei organizacijas Pasiūlymo tekste

3.3.1. „Kuriose dirba mažiau nei 750 darbuotojų“

23. EDAV ir EDAPP supranta, kad bendra MVKĮ apibrėžtis apima įmones, kurių dydis yra tris kartus didesnis nei MVĮ, ir yra skirta teikti paramą šioms įmonėms, kurios susiduria su panašiais iššūkiais kaip ir MVĮ⁴⁴. Atsižvelgiant į tai, Pasiūlyme MVKĮ sąvoka įtraukta į kelis teisės aktus, įskaitant BDAR, kuriuose MVĮ jau buvo prieinamos supaprastinimo arba paramos priemonės.
24. EDAPP ir EDAV palankiai vertina su Pasiūlymu pateiktame teisėkūros finansiniame ir skaitmeniniame pareiškime atliktą vertinimą, kurio jau buvo prašyta jų bendrame atsakyme. EDAV ir EDAPP pažymi, kad nauja 750 darbuotojų riba leis dar 38 000 MVKĮ – be 26 milijonų MVĮ⁴⁵ – potencialiai patekti į naujos, pagal Pasiūlymo 1 straipsnio 2 dalį numatytos, nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį⁴⁶. Ši peržiūrėta riba gali reikšti, kad kai kuriose valstybėse narėse šią ribą pasieks labai mažai duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų. Taigi nedideliame skaičiui duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų ir toliau būtų taikoma duomenų tvarkymo veiklos įrašų tvarkymo prievolė vien dėl jų dydžio.
25. Atsižvelgdami į tai, EDAV ir EDAPP palankiai vertintų papildomus paaiškinimus, kodėl konkrečiu BDAR atveju būtų tinkama nustatyti naują įmonių arba organizacijų, kuriose dirba mažiau nei 750 darbuotojų, ribą⁴⁷, ir visų pirma kodėl 500 darbuotojų riba, kurią iš pradžių Komisija svarstė neoficialiai konsultuodamasi su EDAV ir EDAPP, buvo įvertinta kaip per žema.

3.3.2. „Įmonės“

26. EDAV ir EDAPP pažymi, kad siūlomame BDAR 30 straipsnio 5 dalies pakeitime minimos ne MVĮ ir MVKĮ sąvokos, o „įmonė [...], kurioje dirba mažiau kaip 750 darbuotojų“⁴⁸. Todėl praktiškai BDAR 30 straipsnio 5 dalies pakeitimas taip pat būtų taikomas įmonėms, kuriose dirba mažiau nei 750 darbuotojų, tačiau kurios dėl didesnės metinės apyvartos arba bendros balanso sumos nelaikomos MVĮ arba MVKĮ. Atrodo, kad tai prieštarauja Pasiūlymo 9 konstatuojamajai daliai, kurioje pakeitimas minimas kaip „nukrypti leidžiančios nuostatos dėl duomenų tvarkymo veiklos įrašų tvarkymo prievolės taikymo srities išplėtimas MVKĮ ir organizacijoms, kuriose dirba mažiau nei 750 darbuotojų“.
27. MVĮ ir MVKĮ sąvokos nurodytos siūlomuose BDAR 40 ir 42 straipsnio pakeitimuose, susijusiuose su elgesio kodeksais ir sertifikavimu.
28. EDAV ir EDAPP rekomenduoja teisėkūros institucijoms, jei jos nuspręstų, kad tikslinga taikyti 750 darbuotojų ribą (kaip aptarta 3.3.1 skyriuje), iš dalies pakeisto BDAR 30 straipsnio 5 dalyje nurodyti naujai įvestas MVĮ ir MVKĮ apibrėžtis, kad jomis būtų pakeista sąvoka „įmonė“. Taip būtų

⁴⁴ Pasiūlymo aiškinamasis memorandumas, p. 3.

⁴⁵ Prie Pasiūlymo pridedamas Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, p. 8.

⁴⁶ Su Pasiūlymu pateiktas teisėkūros finansinis ir skaitmeninis pareiškimas, p. 4: „Pasiūlymas (iniciatyva) skirtas maždaug 38 000 ES mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių, kurios apibrėžiamos kaip įmonės, turinčios nuo 250 iki 749 darbuotojų (šis vertinimas pagrįstas tik darbuotojų skaičiumi)“. Taip pat žr. prie Pasiūlymo pridedamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą, p. 8.

⁴⁷ Atsižvelgiant į tai, kad ta pati riba siūloma ir kituose teisės aktuose, pavyzdžiui, susijusiuose su apsauga nuo importo dempingo kaina ar subsidijuojamo importo, finansinėmis priemonėmis ar šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis.

⁴⁸ Kadangi aiškinamajame memorandume teigiama, kad „taip pat reikėtų išplėsti leidžiančios nukrypti nuostatos taikymo sritį, kad ji apimtų MVKĮ ir organizacijas, kuriose dirba mažiau nei 750 darbuotojų“ (p. 4 ir 8).

geriau siekiama Pasiūlymo tikslų ir užtikrinamas nuoseklumas su šių apibrėžčių nuorodomis 40 ir 42 straipsniuose dėl elgesio kodeksų ir sertifikavimo.

3.3.3. „Organizacijos“

29. Pagal dabartinę BDAR 30 straipsnio 5 dalį EDAV ir EDAPP supranta, kad išimtis dėl duomenų tvarkymo veiklos įrašų tvarkymo pagal šioje nuostatoje nustatytas sąlygas būtų taikoma ne tik įmonėms, bet ir kitoms „organizacijoms“ (pvz., ne pelno ir labdaros organizacijoms).
30. EDAV ir EDAPP pažymi, kad aiškinamajame rašte nurodyta: „Šiuo pasiūlymu siekiama suvienodinti MKVĮ padėtį su MVĮ padėtimi daugelyje įvairias politikos sritis apimančių teisės aktų. Tuo siekiama užtikrinti, kad tų teisės aktų tikslų įgyvendinimas būtų veiksmingesnis ir kad *įmonės, organizacijos ir valdžios institucijos* [pažymėta papildomai] patirtų mažesnę našta“⁴⁹.
31. EDAV ir EDAPP pažymi, kad BDAR 30 straipsnio 5 dalyje kalbama tiek apie įmones, tiek apie organizacijas, o ne apie „valdžios institucijas ir įstaigas“⁵⁰.
32. Kadangi Pasiūlymo tikslas yra ne tik supaprastinimas ir aiškumas, bet ir konkurencingumo bei produktyvumo skatinimas, nukrypti leidžianti nuostata valdžios institucijoms ir įstaigoms nebūtų būtina ir todėl neatitiktų Pasiūlymo tikslų. Be to, atleidus valdžios institucijas ir įstaigas nuo prievolės saugoti duomenų tvarkymo veiklos įrašus, greičiausiai atsirastų daug valdžios institucijų ir įstaigų, kurioms ši prievolė nebūtų taikoma. Atrodo, kad tai nesuderinama su ypatingu vaidmeniu, kuris pagal BDAR suteikiamas valdžios institucijų ir įstaigų atskaitomybei, kaip pabrėžiama jų prievolėje pagal BDAR 37 straipsnį bet kuriuo atveju paskirti duomenų apsaugos pareigūną⁵¹.
33. Todėl, siekiant išvengti bet kokios galimos painiavos dėl to, ar valdžios institucijos ir įstaigos patektų į nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį, EDAV ir EDAPP rekomenduoja teisėkūros institucijoms konstatuojamojoje dalyje paaiškinti, kad sąvoka „organizacija“ neapima valdžios institucijų ir įstaigų.

⁴⁹ Pasiūlymo aiškinamasis memorandumas, p. 6.

⁵⁰ BDAR 37 straipsnio 1 dalies a punkte, pavyzdžiui, minimos „valdžios institucijos arba įstaigos“.

⁵¹ Žr. BDAR 37 straipsnio 1 dalies a punktą ir DAP gairių p. 4.

4 BDAR 40 STRAIPSNIO 1 DALIES IR 42 STRAIPSNIO 1 DALIES TAIKYMAS MVKĮ (PASIŪLYMO 1 STRAIPSNIO 3 IR 4 DALYS).

34. Pasiūlymo 1 straipsnio 3 ir 4 dalimis iš dalies keičiama BDAR 40 straipsnio 1 dalies ir 42 straipsnio 1 dalies taikymo sritis, įtraukiant MVKĮ. Pasiūlymo 11 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad šiuo papildymu siekiama atsižvelgti į konkrečius MVKĮ poreikius rengiant elgesio kodeksus ir taikant sertifikavimo mechanizmus. EDAV ir EDAPP palankiai vertina šį papildymą, kuris, jų nuomone, jau atitinka EDAV 2024–2027 m. strategiją, kuria siekiama toliau remti atitikties užtikrinimo priemonės, pavyzdžiui, sertifikavimą ir elgesio kodeksus, be kita ko, bendradarbiaujant su pagrindinėmis suinteresuotųjų subjektų grupėmis⁵².

Europos duomenų apsaugos priežiūros Europos duomenų apsaugos valdybos vardu
pareigūno vardu

Pirmininkė

Europos duomenų apsaugos priežiūros
pareigūnas

(Anu Talus)

(Wojciech Wiewiorowski)